

Välfärdsområdesstyrelsen 03.02.2025 § 18

§ 18

Svar på den av ledamöterna Cederlöf, Ekholm, Braskén och 13 andra ledamöter inlämnade fullmäktigemotionen Trygga specialistsjukvård som närservice (VOF)

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Koskela Jaana
Leppänen Roope

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på fullmäktigemotionen:

Svar på fullmäktigemotionen

I fullmäktigemotionen begärs det att Västra Nylands välfärdsområde gör en sammanfattning av den specialiserade sjukvårdens tjänster som Lojo och Raseborgs sjukhus bör erbjuda för att tillgodose fungerande närservice.

Bakgrund

Konceptet för utveckling av servicenätet, som har presenterats vid sammanträdena för HUS-sammanslutningens styrelse, gäller särskilt sjukhustjänsterna i Raseborg och Lojo i Västra Nylands välfärdsområde. I arbetet med servicenätet har man som stöd använt sig av sjukhus- och jourutredningen av social- och hälsovårdsministeriets nationella arbetsgrupp, servicenätsanalysen och planeringen av operationsfunktionerna som gjordes inom HUS-sammanslutningen under 2023 samt den långsiktiga planen för fastigheter och verksamhetslokaler som togs fram 2022.

Utvecklingen av HUS-sammanslutningens servicenätverk i organen

HUS-sammanslutningens styrelse behandlade vid sitt sammanträde den 4 mars 2024 utvecklingsförslagen till HUS servicenät, § 26 Beredning av budgetramen och utveckling av HUS servicenätverk. Sammanslutningens styrelses andra egentliga behandling av förslagen till utveckling av servicenätet hölls den 25 mars 2024, § 37 Programmet för anpassning av ekonomin och arbetet med servicenätet. Behandlingen av HUS-sammanslutningens plan om servicenätet har fortsatt på sammanslutningens kvällsskola den 25 april 2024. Beslutet om HUS-sammanslutningens servicenät gjordes på sammanslutningens styrelsens sammanträde den 6 maj 2024.

Sammanslutningens styrelse behandlade på sitt sammanträde den 17 juni 2024 § 79 fem begäran om omprövning, vilka gällde sammanslutningens styrelsens beslut den 6 maj 2024 § 49. Beslutet som begäran om omprövning gällde var anpassningen av ekonomin och arbetet med servicenätet. Sammanslutningens styrelse beslutade den 17 juni 2024 § 79 bland annat att godkänna två av fem begäran om omprövning samt konstatera att det beslut som är föremål för

omprövning belastas av ett förfarandefel baserat på jäv, och att ta bort sitt felaktiga beslut på grund av förfarandefel den 6 maj 2024 § 49 'Programmet för anpassningen av ekonomin och arbetet med servicenätet'. I samma möte den 17.6.2024 behandlade sammanslutningens styrelse anpassningsprogrammet för ekonomin och frågan om servicenätarbete på grund av ny förberedelse och fattade ett beslut i ärendet. Sammanslutningens styrelse behandlade den 19 augusti 2024 sex begäran om omprövning, som gällde sammanslutningens styrelsens beslut den 17 juni 2024 med rubriken 'Programmet för anpassningen av ekonomin och arbetet med servicenätet'. Sammanslutningens styrelse beslutade då att avslå alla sex begäran om omprövning. Fyra av de som begär omprövning, det vill säga Hangö stad, Ingå kommun, Lojo stad och Sjundea kommun, har var och en lämnat in ett välfärdsområdesbesvär till förvaltningsdomstolen om sammanslutningens styrelses första ovannämnda beslut. Förvaltningsdomstolen har begärt ett utlåtande från sammanslutningens styrelse om besvären senast den 9 december 2024.

HUS-sammanslutningens styrelse har den 2 december 2024 behandlat "§ 163 Givande av utlåtande till Helsingfors förvaltningsdomstol gällande servicenätverket", och följande konstateras i protokollet: Som framgår av motiveringarna till det beslut som fattats på begäran om omprövning, är kommuner och städer i området i fråga om beslutet om servicenätverk inte i egenskap av part. Detta har fastställts i beslutet 1055/2024 som Östra Finlands förvaltningsdomstol utfärdade den 3 maj 2024 gällande beslutet om servicenätverk i Norra Karelen välfärdsområde. I beslutet konstateras det att beslutet om servicenätverk är av allmän karaktär och inte direkt riktar sig till någon kommun. Beslutet berör då inte intresset, rättigheten eller skyldigheten hos någon enskild kommun på så sätt att kommunerna bör betraktas som parter i ärendet. Det som nämnts ovan gäller också för de kommuner på vars område en hälsostation kan stängas ned eller inom vars område en omfattande social- och hälsovårdsstation kan grundas, samt för de kommuner som drabbas av faktiska ekonomiska effekter när behovet av en kommunägd fastighet för social- och hälsovårdstjänster minskar. I beslut om servicenätverket inom HUS-sammanslutningen är sådana situationer inte ens aktuella, eftersom det aktuella beslutet inte grundar eller lägger ner sjukhusenheter och kommunerna äger inte de aktuella fastigheterna. HUS-sammanslutningen har således inte haft någon skyldighet att höra kommuner i enlighet med 34 § i förvaltningslagen eller att begära yttranden från dem.

Ändringarna i verksamheten för sjukhusen i Raseborg och Lojo

Västra Nylands välfärdsområde och HUS-sammanslutningen har fört ett intensivt samarbete för att utveckla verksamheten runt Raseborgs sjukhus. Utvecklingsarbetet har utförts i fråga om hemsjukhuset och det mobila sjukhuset (LiiSa), jouren, avdelningarna och stödtjänsterna. I det första utvecklingsskedet överfördes hemsjukhustjänsterna från HUS-sammanslutningen till Västra Nylands välfärdsområde den 1 januari 2024. För avdelningen, jouren och stödtjänsterna kommer överlåtelse av rörelse från HUS-sammanslutningen till Västra Nylands välfärdsområde att äga rum som planerat den 1 januari 2025. Besluten om överlåtelse av rörelse har fattats i HUS-sammanslutningens styrelse den 19 augusti 2024 och Västra Nylands välfärdsområdesstyrelse den 26 augusti 2024. Ändringarna i verksamheten för avdelningar och jouren började redan under hösten och dygnetruntjouren för primärvård i Raseborg blev en akutmottagning med omfattande öppettider den 2 september 2024. Ändringarna som gäller vårdavdelningen och akutmottagningen är förenliga med riktlinjerna i Västra Nylands

välfrdsområdes nätverk av tjänster som välfrdsområdesfullmäktige har godkänt på sitt sammanträde den 11 juni 2024. Som en del av utvecklingshelheten av Raseborgs sjukhus har HUS-sammanslutningen redogjort den nuvarande situationen för polikliniken inom den specialiserade sjukvården och preliminära planer i styrgruppen för helheten kring Raseborgs sjukhus.

I regeringsprogrammet har man kommit överens om finansieringen för åren 2024–2027 för att utveckla nätverksbaserade kompetenscentren runt sjukhusen i Borgå och Raseborg. Målet med projektet Kompetenscenter är att stödja, utveckla och trygga förverkligandet av de språkliga rättigheterna inom social- och hälsovårdstjänsterna, samt att trygga samarbetet mellan primärvården och den specialiserade sjukvården på båda nationalspråken. Distanstjänster på svenska utvecklas och utökas för närvarande inom tjänsterna för äldre. Målet är att erbjuda hemvård på distans, distansrehabilitering och dagverksamhet på distans från Raseborg till hela välfrdsområdet.

När det gäller Lojo sjukhus har samarbetet med välfrdsområdet i utvecklingen av servicenätverket varit begränsat. Planerna för HUS-sammanslutningen har presenterats i planen för utveckling av nätverket av tjänster vid sammanträdena för HUS-sammanslutningens styrelse. Västra Nylands välfrdsområde och HUS-sammanslutningen bör i framtiden utveckla ett mer proaktivt samarbete i ändringar i servicenätverket.

HUS-sammanslutningen uppdaterar färdplanen för psykiatri, där helheten av psykiatri inom den specialiserade sjukvårdens tjänster behandlas (såsom öppenvård, avdelningsvård, svensk service). I redogörelsedelen av föredragningslistan för HUS-sammanslutningens styrelses sammanträde den 4 mars 2024 konstateras att färdplanen för psykiatri kommer att uppdateras tillsammans med välfrdsområdena i Nyland och Helsingfors stad. HUS-sammanslutningen har begärt kommentarer och ordnat möten om färdplanen för psykiatri våren 2024 och arbetet fortsätter under våren 2025.

Sammanfattning

I förberedelserna för betydande reformer, som utveckling av servicenätverket, krävs tätt samarbete mellan välfrdsområdena och HUS-sammanslutningen. I den gemensamma beredningen ska man beakta att utgiftsökningen inom den specialiserade sjukvården inte får överskrida utgiftsökningen inom primärvården. Att dämpa kostnadsökningen i enlighet med Västra Nylands välfrdsområdes servicestrategi förutsätter att tyngdpunkten i verksamheten flyttas mot starka tjänster på basnivå och förebyggande arbete. Ur invånarnas perspektiv är det ändamålsenligt att bearbeta välfrdsområdets och HUS-sammanslutningens servicenät i samarbete. Konsekvenserna till exempel för förverkligandet av individens språkliga rättigheter ska beaktas i utvecklingen eftersom andelen svenskspråkiga i Västra Nylands välfrdsområde är betydande. Därtill har Västra Nylands välfrdsområde som lagstadgad uppgift att stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Det är viktigt att fortsätta samarbetet mellan välfrdsområdet och HUS-sammanslutningen, både vad gäller utvecklingen av sjukhusen i Raseborg och Lojo, och i andra gemensamma utvecklingsprojekt. I och med särlösningen för Nyland har man i organiseringsavtalet för HUS beskrivit strukturerna för samarbetet mellan välfrdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. För samarbete i den högsta ledningen har ett samarbetsmöte inrättats för att styra ekonomin och verksamheten. I förvaltningsstadgan för HUS-sammanslutningen

har man kommit överens om att samarbetsmötet för ledningen ska behandla HUS-sammanslutningens centrala beslut om planering av ekonomi och verksamhet samt ordnande av tjänster, och andra ärenden som är av betydelse för verksamheten, innan de presenteras för sammanslutningens styrelse. I förvaltningsstadgan säkerställs det att man i organisering av HUS-sammanslutningens förvaltning och verksamhet samt beslutsfattande och mötesförfaranden samt i ledningen, ska följa förvaltningsstadgans bestämmelser, om inte annat föreskrivs i lagen eller grundavtalet.

I Nyland är det i första hand de fyra välfärdsområdena i Nyland samt Helsingfors stad som ansvarar för att ordna social- och hälsovård och räddningsväsende. HUS-sammanslutningen ansvarar för att ordna de funktioner inom den specialiserade sjukvården om vilka det särskilt föreskrivs i lagen eller om vilka det avtalas i organiseringsavtalet (Organiseringsavtalet för HUS). Funktioner inom den specialiserade sjukvården ligger huvudsakligen inom HUS-sammanslutningens ansvarsområde. Den organiseringsansvariga ansvarar bland annat för jämlika tillgång till tjänster som tillhandahålls, fastställande av behov, mängd och kvalitet samt valet av sätt att producera tjänster.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna för kännedom välfärdsområdesstyrelsens svar på fullmäktigemotionen, och
2. konstatera att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen godkände beslutsförslaget enhälligt.

Redogörelse

Ledamöterna Cederlöf, Ekholm och Braskén och 13 andra ledamöter lämnade på välfärdsområdesfullmäktiges sammanträde den 1 oktober 2024 § 56 in en motion om att Trygga specialistsjukvård som närservice.

I fullmäktigemotionen föreslås det att Västra Nylands välfärdsområde gör en sammanfattning av den specialiserade sjukvårdens tjänster som Lojo och Raseborgs sjukhus bör erbjuda för att tillgodose fungerande närservice.

Enligt 26 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att lämna in motioner i frågor som hänför sig till välfärdsområdets verksamhet. På en motion som inte påverkar budgeten och som undertecknats av minst 15 fullmäktigeledamöter ska välfärdsområdesstyrelsen så fort som möjligt men senast ett halvt år efter att motionen lämnats in förelägga ett svar för behandling i välfärdsområdesfullmäktige.

Bilaga

- 1 Fullmäktigeledamöterna Cederlöf, Ekholm och Braskéns motion: Trygga specialistsjukvård som närservice / Valtuutettu Cederlöfin, Ekholmin ja Braskénin valtuustoaloite: Erikoissairaanhoidon turvaaminen lähipalveluna

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria